

Vergaderjaar 2002–2003

23 432

De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 101

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 maart 2003

Inleiding

Graag licht ik u bij dezen in over de aanwezigheid van een Nederlandse officier bij de persconferentie van generaal Franks, commandant van het Amerikaanse *Central Command* (CENTCOM), afgelopen zaterdag 22 maart jl. in Qatar. Ten onrechte zou daardoor de indruk kunnen ontstaan dat het kabinetsbeleid inzake de operatie tegen Irak – politieke steun voor de operatie, geen actieve militaire bijdrage eraan – is gewijzigd. Volledigheidshalve licht ik u tevens in over andere in de regio geplaatste Nederlandse verbindingsofficieren.

Nederlandse verbindingsofficier bij Amerikaans hoofdkwartier in Qatar

De betrokken officier is in het kader van de plaatsing van Nederlandse Patriot-systemen in Turkije eind januari als *Senior National Representative* geplaatst bij CENTCOM in Tampa (Verenigde Staten). Dit hoofdkwartier is zowel belast met het bevel over de operatie *Enduring Freedom* in het kader van de strijd tegen het internationale terrorisme als met het bevel over het militaire optreden tegen Irak. Vanaf 3 maart jl. is betrokkene geplaatst bij de vooruitgeschoven vestiging van CENTCOM in Qatar in de Golfregio. De officier maakt geen deel uit van de staf van dit hoofdkwartier, maar vervult er met het oog op de Nederlandse Patriot-bijdrage in Turkije een zeer belangrijke verbindingfunctie. De Nederlandse Patriot-systemen in Turkije staan onder bevel van de Navo. Deze systemen zijn echter voor een belangrijk deel afhankelijk van Amerikaanse gegevens vanuit de regio. De plaatsing van deze officier staat los van operaties in het kader van de aanval op Irak.

Bij hoofdkwartieren geplaatste Nederlandse verbindingsofficieren onderhouden als regel geen mediacontacten zonder hiervoor voorafgaand toestemming te hebben gekregen van de Defensiestaf en de directie Voorlichting van het ministerie van Defensie. Toen het hoofdkwartier hem – en

vergelijkbare officieren van andere landen – vroeg aanwezig te zijn bij een door generaal Franks te houden persconferentie, heeft de betrokken officier deze toestemming inderdaad gevraagd en gekregen. Daarbij is er in Den Haag ten onrechte van uitgegaan dat hij daarbij geen rol van betekenis zou spelen. Ook bestond er tot kort voor de bijeenkomst geen volledige duidelijkheid over de opzet ervan. Het spreekt vanzelf dat ik de prominente aanwezigheid van de Nederlandse officier bij de Amerikaanse persconferentie betreur, omdat hierdoor mogelijk de indruk is gewekt dat Nederland in weerwil van het kabinetsbeleid een militaire bijdrage levert aan het militaire optreden tegen Irak. Daarvan is, zoals bekend, geen sprake. Nederland maakt geen deel uit van de militaire coalitie.

Onmiddellijk na de persconferentie is een schriftelijke instructie uitgegaan naar de vertegenwoordigers van alle bij internationale operaties betrokken Nederlandse militaire eenheden, waarin nadrukkelijk wordt herinnerd aan de eerder genoemde algemene richtlijn voor contacten met de media. Tevens heb ik binnen Defensie met onmiddellijke ingang maatregelen laten treffen om herhaling te voorkomen.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft via de Nederlandse ambassade in Washington de Amerikaanse autoriteiten het Nederlandse standpunt – wel politieke steun, geen actieve militaire bijdrage – nogmaals toegelicht en zijn verwondering uitgesproken over de opzet van de persconferentie van generaal Franks. De regering voert terzake een actief voorlichtingsbeleid.

Overige verbindings- en uitwisselingsofficieren

In verband met de stationering van Nederlandse Patriot-systemen in Turkije zijn, naast de verbindingsofficier in Qatar, verbindingsofficieren geplaatst bij de generale staf in Ankara en bij het commandocentrum voor luchtoperaties in Turkije. Evenals de bovengenoemde officier vervullen zij een onmisbare rol bij de coördinatie en de gegevensvoorziening.

Ter voorkoming van misverstanden zijn eerder twee Nederlandse officieren teruggetrokken van HMS *Ark Royal* omdat dit Britse vliegdekschip deelneemt aan offensieve militaire operaties tegen Irak. Een officier die in het kader van *Enduring Freedom* aan boord van de USS *Constellation* was geplaatst, is eveneens teruggetrokken omdat dit schip betrokken zou worden bij offensieve operaties tegen Irak. Voorts maakt, in het kader van de uitwisseling van officieren tussen Nederlandse en Amerikaanse Patriot-eenheden, een Nederlandse officier deel uit van een Amerikaanse Patriot-eenheid die thans in Koeweit is geplaatst. Deze eenheid beschermt Koeweit tegen mogelijke Iraakse raketaanvallen. Aangezien het hier gaat om een defensieve bijdrage in het kader van de bescherming van het grondgebied van Koeweit, kan de deelneming van de officier niet worden opgevat als een actieve Nederlandse bijdrage aan het gewapende optreden tegen Irak. Deze officier vervult bovendien een rol bij het verkrijgen van gegevens die van belang zijn voor het optreden van de Nederlandse Patriot-eenheden in Turkije. Mocht zijn eenheid een taak in Irak krijgen, dan wordt hij teruggetrokken.

Ook in het kader van de operatie *Enduring Freedom* en ISAF zijn Nederlandse officieren bij Amerikaanse hoofdkwartieren geplaatst. Het gaat om twee verbindingsofficieren bij andere hoofdkwartieren in Qatar, de een in verband met de Nederlandse F-16 bijdrage aan de *Enduring Freedom*, de ander voor logistieke coördinatie ten behoeve van *Enduring Freedom* en ISAF. Voorts bevinden zich twee Nederlandse verbindingsofficieren op het Amerikaanse hoofdkwartier in Bagram (nabij Kaboel in Afghanistan). In het kader van de maritieme bijdrage aan operatie *Enduring Freedom* is

voorts een officier geplaatst bij het maritieme hoofdkwartier van CENTCOM in Bahrein (USNAVCENT). Binnenkort wordt in het kader van *Enduring Freedom* een verbindingsofficier uitgestuurd naar de Verenigde Arabische Emiraten in verband met de operaties van het aldaar geplaatste Nederlandse maritieme patrouillevliegtuig.

De Minister van Defensie,
H. G. J. Kamp